

Dosarul nr.3ra-1260/21
2-20143002-01-3ra-02122021

Prima instanță: Judecătoria Strășeni, sediul central (jud: I. Talmaci)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud: A. Minciuna, E. Palanciuc, V. Clima)

DECIZIE

19 ianuarie 2022

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Ala Cobăneanu
Iurie Bejenaru
Aliona Miron
Victor Burduh
Nina Vascan

examinând recursul depus de Oficiul Teritorial Chișinău al Cancelariei de Stat,

în cauza de contencios administrativ, intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Oficiul Teritorial Chișinău al Cancelariei de Stat împotriva Primarului municipiului Strășeni cu privire la anularea actului administrativ,

împotriva deciziei din 29 septembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost admis apelul depus de Primarul municipiului Strășeni împotriva hotărârii din 23 februarie 2021 a Judecătoriei Strășeni, sediul central și emisă o nouă decizie,

c o n s t a ț ă :

La data de 12 noiembrie 2020 Oficiul Teritorial Chișinău al Cancelariei de Stat a depus cerere de chemare în judecată împotriva Primarului municipiului Strășeni privind anularea actului administrativ.

În motivarea cererii de chemare în judecată, reclamantul Oficiul Teritorial Chișinău al Cancelariei de Stat a menționat că, la data de 30 septembrie 2020, Primarul municipiului Strășeni a emis dispoziția nr. 230 „Cu privire la acordarea ajutorului material”.

Reclamantul a indicat că, prin notificarea nr. 1304/OT4-925 din 08 octombrie 2020, Primarul municipiului Strășeni a fost informat de către Oficiul Teritorial Chișinău al Cancelariei de Stat despre ilegalitatea dispoziției nominalizate

și s-a solicitat abrogarea acesteia, ca fiind adoptată contrar legislației, însă, notificarea respectivă nu a fost examinată.

Reclamantul a subliniat că, în rezultatul controlului obligatoriu de legalitate, Oficiul Teritorial Chișinău al Cancelariei de Stat a constatat că prin dispoziția Primarului municipiului Strășeni nr. 230 din 30 septembrie 2020 „Cu privire la acordarea ajutorului material”, s-a acordat salariaților Primăriei municipiului Strășeni ajutor material pentru anul 2020, în mărimea salariului de funcție lunar. Însă, această dispoziție a fost emisă cu încălcarea prevederilor Legii nr. 270 din 23 noiembrie 2018 privind sistemul unitar de salarizare în sectorul bugetar, care nu prevede acordarea ajutorului material.

Totodată, reclamantul a precizat că Primarul municipiului Strășeni a emis dispoziția nr. 230 din 30 septembrie 2020 „Cu privire la acordarea ajutorului material” în temeiul Regulamentului intern privind plata premiilor anuale, suplimentelor, sporurilor și ajutorului material angajaților Primăriei municipiului Strășeni, aprobat prin decizia Consiliului municipal Strășeni nr.3/04 din 17 iunie 2020. Însă, Regulamentul nominalizat nu constituie cadrul legal unic, care stabilește și acordă dreptul la ajutoare materiale. Or, aceasta chestiune este reglementată în mod special de Legea nr. 270 din 23 noiembrie 2018 privind sistemul unitar de salarizare în sectorul bugetar și Hotărârea Guvernului nr. 1231 din 12 decembrie 2018 pentru punerea în aplicare a prevederilor Legii nr. 270 din 23 noiembrie 2018 privind sistemul unitar de salarizare în sectorul bugetar.

Reclamantul a considerat că dispoziția Primarului municipiului Strășeni nr. 230 din 30 septembrie 2020 „Cu privire la acordarea ajutorului material” se întemeiază pe o legislație abrogată.

Reclamantul a invocat că, Oficiul Teritorial Chișinău al Cancelariei de Stat a contestat în instanța de judecată Regulamentul intern privind plata premiilor anuale, suplimentelor, sporurilor și ajutorului material angajaților Primăriei municipiului Strășeni, aprobat prin decizia Consiliului local Strășeni nr.3/04 din 17 iunie 2020.

Reclamantul a conchis că ajutorul material acordat angajaților Primăriei municipiului Strășeni, este ilegal, lipsit de suport juridic, iar dispoziția contestată are un caracter ambiguu, fapt ce contravine condițiilor legalității, accesibilității, preciziei actului administrativ, statuate în Legea cu privire la actele normative nr. 100 din 22 decembrie 2017.

Reclamantul și-a întemeiat cererea de chemare în judecată pe prevederile art. 68 alin. (4) din Legea nr. 436 din 28 decembrie 2006 privind administrația publică locală; art. 2 alin. (2), art. 7, art. 189 alin. (3), art. 203 lit. c), art. 205 alin. (1) din Codul administrativ.

În final, reclamantul Oficiul Teritorial Chișinău al Cancelariei de Stat a solicitat suspendarea executării și anularea dispoziției Primarului municipiului Strășeni nr. 230 din 30 septembrie 2020 „Cu privire la acordarea ajutorului material”.

Prin hotărârea din 23 februarie 2021 a Judecătoriei Strășeni, sediul central a fost admisă cererea de chemare în judecată depusă de Oficiul Teritorial Chișinău al Cancelariei de Stat, fiind anulată dispoziția Primarului municipiului Strășeni nr. 230 din 30 septembrie 2020 „Cu privire la ajutorul material”, ca fiind ilegală (f.d. 32, 51-57).

La data de 10 martie 2021, prin intermediul poștei electronice, Primarul municipiului Strășeni a depus apel împotriva hotărârii din 23 februarie 2021 a Judecătoriei Strășeni, sediul central, solicitând admiterea apelului, casarea hotărârii primei instanțe, cu emiterea unei noi hotărâri de respingere a cererii de chemare în judecată depuse de Oficiul Teritorial Chișinău al Cancelariei de Stat (f.d. 35-37).

Hotărârea motivată din 23 februarie 2021 a Judecătoriei Strășeni, sediul central a fost notificată Primarului municipiului Strășeni la data de 27 aprilie 2021, fapt confirmat prin ștampila de intrare aplicată la scrisoarea de expediere a actului judecătoresc, anexat la actele cauzei (f.d. 65).

La data de 14 mai 2021, prin intermediul oficiului poștal, Primarul municipiului Strășeni a prezentat Curții de Apel Chișinău motivarea apelului (f.d. 61-64).

Astfel, instanța de apel corect a considerat ca fiind depus în termen apelul Primarului municipiului Strășeni împotriva hotărârii din 23 februarie 2021 a Judecătoriei Strășeni, sediul central.

Prin decizia din 29 septembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău a fost casată hotărârea din 23 februarie 2021 a Judecătoriei Strășeni, sediul central și emisă o nouă hotărâre prin care, cererea de chemare în judecată depusă de Oficiul Teritorial Chișinău al Cancelariei de Stat împotriva Primarului municipiului Strășeni cu privire la contestarea actului administrativ, s-a respins ca neîntemeiată (f.d. 138, 139-144).

Pentru a pronunța această decizie, instanța de apel a reținut prevederile art. 29 alin. (1) lit. a), f) din Legea nr. 270 din 23 noiembrie 2018 privind sistemul unitar de salarizare în sectorul bugetar, care statuează că pornind de la domeniile de activitate ale autorităților administrației publice locale de nivelul întâi, stabilite la art. 4 alin. (1) din Legea privind descentralizarea administrativă, primarul exercită în teritoriul administrat următoarele atribuții de bază: asigură executarea deciziilor consiliului local; exercită funcția de administrator al bugetului local, asigurând gestionarea resurselor bugetare, administrarea patrimoniului public în conformitate cu principiile buneii guvernări și efectuarea cheltuielilor conform alocațiilor bugetare aprobate, informând consiliul local despre situația existentă.

Instanța de apel a făcut referire la art. 165¹ din Codul muncii nr. 154-XV din 28 martie 2003, potrivit căruia angajatorul este în drept să acorde anual salariaților ajutor material în modul și condițiile prevăzute de contractul colectiv de muncă, de alt act normativ la nivel de unitate și/sau de actele normative în vigoare. Ajutorul material poate fi acordat salariatului, în baza cererii lui scrise, în orice timp al anului ori adăugat la indemnizația de concediu (art. 117).

În acest context, instanța de apel a notat că din dispozițiile legale citate supra reiese că, angajatorul poate acorda anual, salariaților ajutor material, în baza cererii scrise a salariatului.

Subsidiar, instanța de apel a relevat că ajutorul material se acordă de angajator în condițiile prevăzute de contractul colectiv de muncă sau de alt act normativ la nivel de unitate.

Instanța de apel a menționat că pentru a acorda ajutor material salariaților, angajatorul este obligat să respecte mai multe condiții, printre care: existența cererii scrise din partea salariatului de acordare a ajutorului material; existența unui

act normativ la nivel de unitate, care să reglementeze modalitatea de acordare a ajutorului material.

În afară de aceasta, instanța de apel a relatat că la emiterea dispoziției Primarului municipiului Strășeni nr. 230 din 30 septembrie 2020 „Cu privire la acordarea ajutorului material”, au fost respectate condițiile impuse de norma art. 165¹ din Codul muncii nr. 154-XV din 28 martie 2003, în sensul, că angajații Primăriei municipiului Strășeni au depus cereri de acordare a ajutorului material, iar modalitatea de acordare a ajutorului material a fost descrisă în actul normativ la nivel de unitate – Regulamentul privind plata premiilor anuale, suplimentelor, sporurilor și ajutorului material angajaților Primăriei municipiului Strășeni, aprobat prin decizia Consiliului municipal Strășeni nr. 3/04 din 17 iunie 2020.

Instanța de apel a apreciat ca fiind neîntemeiată soluția primei instanțe de anulare a dispoziției Primarului municipiului Strășeni nr. 230 din 30 septembrie 2020 „Cu privire la acordarea ajutorului material”, invocând în acest sens faptul că, la soluționarea cauzei în fond, prima instanță a omis să dea o apreciere corespunzătoare circumstanțelor de fapt în baza cărora a fost emisă dispoziția contestată.

Prin urmare, instanța de apel a concluzionat că Legea nr. 270 din 23 noiembrie 2018 privind sistemul unitar de salarizare în sectorul bugetar, nu reprezintă un act normativ care limitează sau reduce garanțiile acordate salariaților prin dispozițiile Codului muncii nr. 154-XV din 28 martie 2003, dar, reprezintă o lege specială, care reglementează modalitatea de stabilire, calculare și achitare a salariului angajaților din sistemul bugetar.

La data de 25 noiembrie 2021, Oficiul Teritorial Chișinău al Cancelariei de Stat a depus recurs împreună cu motivarea recursului împotriva deciziei din 29 septembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău, prin care a solicitat admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel, cu emiterea unei noi decizii de menținere a hotărârii primei instanțe (f.d. 148-150).

În susținerea recursului Oficiul Teritorial Chișinău al Cancelariei de Stat a invocat dezacordul cu decizia instanței de apel, considerând-o neîntemeiată prin faptul că au fost încălcate și aplicate eronat normele de drept material și nu au fost constatate și elucidate pe deplin toate circumstanțele importante pentru soluționarea cauzei, probele fiind apreciate eronat.

Suplimentar, recurentul a menționat că instanța de apel, la adoptarea deciziei contestate nu a făcut trimitere la cadrul legal existent, care de fapt prevede modalitatea și dreptul de atribuire a premiilor anuale, suplimentelor, sporurilor și ajutoarelor materiale.

Recurentul a relevat, că în dispoziția Primarului municipiului Strășeni nr. 230 din 30 septembrie 2020 „Cu privire la acordarea ajutorului material”, s-au constatat abateri de la prevederile Legii nr. 270 din 23 noiembrie 2018 privind sistemul unitar de salarizare în sectorul bugetar.

În context, recurentul a menționat că, dispoziția contestată este emisă în baza legislației abrogate, or, Regulamentul intern privind plata premiilor anuale, suplimentelor, sporurilor și ajutorului material angajaților Primăriei municipiului Strășeni, aprobat prin decizia Consiliului municipal Strășeni nr.3/04 din 17 iunie

2020, nu reprezintă cadrul legal unic, ce stabilește și acordă dreptul la ajutoare materiale.

Astfel, recurentul a subliniat că, doar Legea nr. 270 din 23 noiembrie 2018 privind sistemul unitar de salarizare în sectorul bugetar și Hotărârea Guvernului nr. 1231 din 12 decembrie 2018 pentru punerea în aplicare a prevederilor Legii nr. 270 din 23 noiembrie 2018 privind sistemul unitar de salarizare în sectorul bugetar reglementează plata premiilor anuale, suplimentelor și sporurilor angajaților din sectorul bugetar.

Recurentul consideră că, instanța de apel nu a elucidat circumstanțele, care au importanță pentru examinarea cauzei în fond și nu a aplicat legea, care urma să fie aplicată și anume, art. 10 din Legea nr. 270 din 23 noiembrie 2018 privind sistemul unitar de salarizare în sectorul bugetar.

Astfel, recurentul a indicat că Legea nr. 270 din 23 noiembrie 2018 privind sistemul unitar de salarizare în sectorul bugetar nu prevede acordarea ajutoarelor materiale, iar dispoziția Primarului municipiului Strășeni nr. 230 din 30 septembrie 2020 „Cu privire la acordarea ajutorului material”, este una ilegală și lipsită de suport juridic.

În conformitate cu art. 244 alin. (1) din Codul administrativ, hotărârile curții de apel ca instanța de fond, precum și deciziile instanței de apel pot fi contestate cu recurs.

Iar, conform art. 245 din Codul administrativ, recursul se depune la instanța de apel în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Motivarea recursului se prezintă Curții Supreme de Justiție în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel. Dacă se depune împreună cu cererea de recurs, motivarea recursului se depune la instanța de apel.

Curtea de Apel Chișinău a pronunțat decizia contestată la data de 29 septembrie 2021, însă date despre notificarea dispozitivului deciziei nu sunt la dosar.

Decizia motivată din 29 septembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău a fost notificată recurentului Oficiului Teritorial Chișinău al Cancelariei de Stat la data de 08 noiembrie 2021, fapt confirmat prin avizul de recepție nr.DS8005677933AS, anexat la actele cauzei (f.d. 147).

La data de 25 noiembrie 2021, Oficiul Teritorial Chișinău al Cancelariei de Stat a depus recurs împreună cu motivarea recursului împotriva deciziei din 29 septembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău, prin care a solicitat admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel, cu emiterea unei noi decizii de menținere a hotărârii primei instanțe (f.d. 148-150).

Astfel, recursul depus de Oficiul Teritorial Chișinău al Cancelariei de Stat împotriva deciziei din 29 septembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău, este în termen.

La data de 03 decembrie 2021, prin intermediul oficiului poștal, Curtea Supremă de Justiție a expediat în adresa intimatului Primarului municipiului Strășeni, copia recursului depus de Oficiul Teritorial Chișinău al Cancelariei de Stat, cu înștiințarea despre posibilitatea depunerii referinței (f.d. 156).

La data de 27 decembrie 2021, prin intermediul poștei electronice, intimatul Primarul municipiului Strășeni a depus referință prin care a solicitat respingerea recursului depus de Oficiul Teritorial Chișinău al Cancelariei de Stat și menținerea deciziei din 29 septembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău (f.d. 159-163).

Prin încheierea din 29 decembrie 2021 a Curții Supreme de Justiție, recursul depus de Oficiul Teritorial Chișinău al Cancelariei de Stat a fost numit pentru examinare în complet de 5 judecători (f.d. 165).

În conformitate cu art. 247 din Codul administrativ, Curtea Supremă de Justiție examinează și soluționează recursul fără ședință de judecată. Dacă consideră necesar, Curtea Supremă de Justiție poate decide citarea participanților la proces.

În speță, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție nu a considerat oportun de a cita participanții la proces pentru a se pronunța cu privire la problemele invocate în recurs, deoarece criticele recurenților, au fost expuse cu suficientă claritate.

Conform art. 248 alin. (1) lit. d) din Codul administrativ, examinând recursul, Curtea Supremă de Justiție adoptă una dintre următoarele decizii: casează integral decizia instanței de apel și restituie cauza instanței de apel dacă, în baza limitelor stabilite de lege ale examinării recursului, nu poate adopta o soluție finală în acest caz.

Studiind actele cauzei, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că, recursul depus de Oficiul Teritorial Chișinău al Cancelariei de Stat urmează a fi admis, iar decizia din 29 septembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău urmează a fi casată cu restituirea cauzei instanței de apel spre rejudecare, în alt complet de judecată.

În motivarea concluziei enunțate se rețin următoarele argumente.

Conform art. 248 alin. (1) lit. d) din Codul administrativ, examinând recursul, Curtea Supremă de Justiție adoptă una dintre următoarele decizii: casează integral decizia instanței de apel și restituie cauza instanței de apel dacă, în baza limitelor stabilite de lege ale examinării recursului, nu poate adopta o soluție finală în acest caz.

În corespundere cu art. 21 alin. (1) din Codul administrativ, autoritățile publice și instanțele de judecată competente trebuie să acționeze în conformitate cu legea și alte acte normative.

Reieșind din prevederile art. 22 alin. (1) din Codul administrativ, autoritățile publice și instanțele de judecată competente cercetează starea de fapt din oficiu. Acestea stabilesc felul și volumul cercetărilor și nu sunt legate nici de expunerile participanților, nici de cererile lor de reclamare a probelor.

La fel, aplicabile sunt și prevederile art. 244 alin. (2) coroborate cu art. 231 alin. (2) din Codul administrativ, conform cărora pentru procedura de recurs se aplică corespunzător prevederile cap. III din cartea a treia, dacă din prevederile prezentului capitol nu rezultă altceva. Pentru procedura în apel se

aplică corespunzător prevederile cap. II din cartea a treia, dacă din prevederile prezentului capitol nu rezultă altceva.

În sensul art. 219 alin. (1) din Codul administrativ, instanța de judecată este obligată să cerceteze starea de fapt din oficiu în baza tuturor probelor legal admisibile, nefiind legată nici de declarațiile făcute, nici de cererile de solicitare a probelor înaintate de participanți.

Cercetând starea de fapt în baza materialelor și lucrărilor dosarului, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție constată că, la data de 30 septembrie 2020, Primarul municipiului Strășeni a emis dispoziția nr. 230 „Cu privire la acordarea ajutorului material”.

Potrivit dispoziției nominalizate Primarul municipiului Strășeni a dispus de a acorda salariaților Primăriei municipiului Strășeni, ajutor material pentru anul 2020, în mărimea unui salariu de funcție/lunar, conform anexei.

Dispoziția Primarului municipiului Strășeni nr. 230 din 30 septembrie 2020 „Cu privire la acordarea ajutorului material” a fost adoptată în temeiul art. 165¹ din Codul muncii; art. 7 din Legea salarizării nr. 847-XV din 14 februarie 2002; art. 14 din Legea nr. 199 din 16 iulie 2010 cu privire la statutul persoanelor cu funcții de demnitate publică; art. 42 din Legea nr. 158-XVI din 04 iulie 2008 cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public; Legea nr. 355-XVI din 23 decembrie 2005 cu privire la sistemul de salarizare în sectorul bugetar; Legea nr. 436-XVI din 28 decembrie 2006 privind administrația publică locală și pct. 9 din Regulamentul intern privind plata premiilor anuale, suplimentelor, sporurilor și ajutorului material angajaților Primăriei municipiului Strășeni, aprobat prin decizia Consiliului municipal Strășeni nr.3/04 din 17 iunie 2020.

Urmare a controlului obligatoriu de legalitate, conform prevederilor art. 63 și 64 din Legea nr. 436 din 28 decembrie 2006 privind administrația publică locală, la data de 08 octombrie 2020 Oficiul Teritorial Chișinău al Cancelariei de Stat a expedit în adresa Primarului municipiului Strășeni notificarea nr. 1304/OT4-925, prin care a solicitat anularea dispoziției Primarului municipiului Strășeni nr. 230 „Cu privire la acordarea ajutorului material”, ca fiind ilegală (f.d. 4-5).

Drept temei al ilegalității dispoziției contestate, Oficiul Teritorial Chișinău al Cancelariei de Stat a invocat faptul că dispoziția Primarului municipiului Strășeni nr. 230 din 30 septembrie 2020 „Cu privire la acordarea ajutorului material” a fost adoptată în contradicție cu prevederile Legii nr. 270 din 23 noiembrie 2018 privind sistemul unitar de salarizare în sectorul bugetar, care nu prevede acordarea ajutorului material.

Deși, Primarul municipiului Strășeni la data de 13 octombrie 2020 a recepționat notificarea Oficiului Teritorial Chișinău al Cancelariei de Stat nr. 1304/OT4-925 din 08 octombrie 2020, aceasta a fost lăsată fără soluționare (f.d. 8).

Nefiind întreprinse anumite măsuri în urma notificării privind ilegalitatea actului administrativ, la 12 noiembrie 2020 Oficiul Teritorial Chișinău al Cancelariei de Stat a depus prezenta cerere de chemare în judecată.

Fiind investită cu examinarea cauzei în fond, prima instanță s-a pronunțat în favoarea temeiniciei cererii de chemare în judecată depuse de Oficiul Teritorial Chișinău al Cancelariei de Stat, pe care a admis-o și a anulat dispoziția Primarului municipiului Strășeni nr. 230 „Cu privire la acordarea ajutorului material”, ca fiind ilegală.

La data de 12 mai 2021 Primarul municipiului Strășeni a emis dispoziția nr. 121 „Cu privire la modificarea dispoziției nr. 230 din 30 septembrie 2020”, prin care a dispus modificarea dispoziției Primarului municipiului Strășeni nr. 230 din 30 septembrie 2020 „Cu privire la acordarea ajutorului material” în clauza de adoptare și anume, excluderea cuvintelor „Legii cu privire la sistemul de salarizare în sectorul bugetar nr. 355-XVI din 23 decembrie 2005”.

Examinând cauza în ordine de apel, Curtea de Apel Chișinău a casat hotărârea din 23 februarie 2021 a Judecătoriei Strășeni, sediul central și a emis o nouă hotărâre, prin care cererea de chemare în judecată depusă de Oficiul Teritorial Chișinău al Cancelariei de Stat împotriva Primarului municipiului Strășeni cu privire la anularea actului administrativ, s-a respins ca neîntemeiată.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție verificând legalitatea deciziei contestate în raport cu prevederile aplicabile la caz și criticile aduse de recurentul Oficiul Teritorial Chișinău al Cancelariei de Stat, constată că soluția instanței de apel, a fost adoptată cu încălcarea normelor de drept procedural.

În conformitate cu prevederile art. 194 alin. (2) din Codul administrativ, în procedura de examinare a cererilor de recurs, hotărârile și deciziile contestate se examinează din oficiu în privința existenței greșelilor procedurale și aplicării corecte a dreptului material.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție decelează că se consideră încălcarea sau aplicarea eronată a normelor de drept procedural în cazul în care instanța a soluționat problema drepturilor unor persoane care nu au fost implicate în proces.

Conform art. 216 alin. (1) din Codul administrativ, pentru pregătirea dezbaterilor judiciare, judecătorul sau, în cazul instanței colegiale, judecătorul raportor efectuează următoarele acțiuni: solicită părâtului și celorlalți participanți la proces referințe cu privire la acțiunea în contencios administrativ; clarifică circumstanțele ce trebuie probate și indică probele suplimentare care trebuie prezentate de către participanți în termenul stabilit expres de instanța de judecată; solicită, la cerere sau din oficiu, probele necesare examinării complete și soluționării juste a cauzei de contencios administrativ printr-o încheiere în care este stabilit termenul-limită de prezentare a acestora; efectuează orice alte acte de procedură necesare pentru examinarea cauzei de contencios administrativ, după posibilitate într-o singură ședință de judecată.

În conformitate cu art. 205 alin. (1) din Codul administrativ, la examinarea acțiunii în contencios administrativ, instanța de judecată poate atrage în proces, din oficiu sau la cerere, persoane ale căror drepturi sânt afectate de litigiul în cauză.

La caz, s-a stabilit cu certitudine că, la data de 24 septembrie 2020 angajații Primăriei municipiului Strășeni au depus cereri în adresa Primarului municipiului Strășeni, prin care au solicitat acordarea ajutorului material pentru anul 2020 în baza art. 165¹ din Codul muncii (f.d. 94-112).

Prin dispoziția Primarului municipiului Strășeni nr. 230 din 30 septembrie 2020 „Cu privire la acordarea ajutorului material”, s-a dispus acordarea salariaților Primăriei municipiului Strășeni ajutorului material pentru anul 2020, în mărimea unui salariu de funcție/lunar, conform anexei. În anexa la dispoziția nominalizată se conține lista angajaților Primăriei municipiului Strășeni și cuantumul ajutorului material acordat.

Prin urmare, în baza dispoziției contestate, ajutorul material a fost acordat la 23 de angajați ai Primăriei municipiului Strășeni și anume: Valentinei Casian, Nicolae Iovu, Elenei Pereu, Svetlanei Radu, Luizei Nicolaescu, Tatianei Rodideal, Arcadie Romaniuc, Olgăi Munteanu, Olgăi Sîrcu, Alinei Ceban, Petru Sîrcu, Mariei Sîrbu, Valentinei Sîrbu, Tatianei Ghedrouțan, Nataliei Costin, Valentinei Povolachi, Dmitri Mînascurta, Marianei Croitor, Elenei Stolear, Efimiei Botnari, Valeriu Pleșca, Gheorghe Coșeri și Anei Botoșanu. Însă, persoanele nominalizate nu au nicio calitate procesuală în acest litigiu.

Astfel, instanța de recurs constată că Curtea de Apel Chișinău nu a respectat prevederile art. 216 alin. (1) coroborat cu art. 205 alin. (1) din Codul administrativ și la faza pregătirii cauzei pentru dezbaterile judiciare nu a soluționat problema atragerii în proces a angajaților Primăriei municipiului Strășeni, cărora prin dispoziția Primarului municipiului Strășeni nr. 230 din 30 septembrie 2020 „Cu privire la acordarea ajutorului material” le-a fost acordat ajutor material pentru anul 2020, în mărimea unui salariu de funcție/lunar.

Or, în situația unei eventuale hotărâri de admitere a acțiunii și de anulare a dispoziției Primarului municipiului Strășeni nr. 230 din 30 septembrie 2020 „Cu privire la acordarea ajutorului material”, drepturile și obligațiile Valentinei Casian, Nicolae Iovu, Elenei Pereu, Svetlanei Radu, Luizei Nicolaescu, Tatianei Rodideal, Arcadie Romaniuc, Olgăi Munteanu, Olgăi Sîrcu, Alinei Ceban, Petru Sîrcu, Mariei Sîrbu, Valentinei Sîrbu, Tatianei Ghedrouțan, Nataliei Costin, Valentinei Povolachi, Dmitri Mînascurta, Marianei Croitor, Elenei Stolear, Efimiei Botnari, Valeriu Pleșca, Gheorghe Coșeri și Anei Botoșanu, vor fi afectate.

Mai mult, instanța de recurs reiterează că ajutorul material pentru anul 2020 a fost acordat anume în baza cererilor angajaților Primăriei municipiului Strășeni (f.d. 94-112).

La rândul său, instanța de apel nu a corectat erorile primei instanțe și prin decizia emisă a soluționat problema drepturilor angajaților Primăriei municipiului Strășeni, care nu au fost implicați în proces.

Totodată, conform art. 219 alin. (1) – (3) din Codul administrativ, instanța de judecată este obligată să cerceteze starea de fapt din oficiu în baza tuturor probelor legal admisibile, nefiind legată nici de declarațiile făcute, nici de cererile de solicitare a probelor înaintate de participanți. Instanța de judecată depune eforturi pentru înlăturarea greșelilor de formă, explicarea cererilor neclare, depunerea corectă a cererilor, completarea datelor incomplete și pentru depunerea tuturor declarațiilor necesare constatării și aprecierii stării de fapt. Instanța de

judecată indică asupra aspectelor de fapt și de drept ale litigiului care nu au fost discutate de participanții la proces. Instanța de judecată nu are dreptul să depășească limitele pretențiilor din acțiune, însă, totodată, nu este legată de textul cererilor formulate de participanții la proces.

Cu toate acestea, Curtea de Apel Chișinău, prin decizia din 02 iunie 2021 fără a da o apreciere circumstanțelor enunțate, într-un mod confuz și contrar prevederilor art. 216 în coroborare cu art. 219 din Codul administrativ nu a elucidat aceste aspecte și nu a cercetat starea de fapt din oficiu în baza tuturor probelor legal admisibile, ceea ce indică direct la examinarea superficială a cauzei.

În speță, prezintă relevanță și faptul că folosirea criteriilor pentru determinarea corectă a naturii juridice a litigiului dat, reieșind din specificul acestuia, presupune prin sine lămurirea completă și pe bază de dovezi certe a situației de fapt și de drept, care, este diferită de la caz la caz.

Respectiv, având în vedere că în prezentul litigiu calitatea procesuală a părților în proces a fost viciată, ținând cont de faptul că în ordine de recurs nu se admite atragerea în proces a unor persoane care nu au fost implicate în prima instanță și în instanța de apel și corectarea erorii admise de către instanțele de judecată ierarhic inferioare, la judecarea prezentei cauze în ordine de recurs, nu este posibilă și întru evitarea atingerii drepturilor unor persoane ce nu au fost atrase în proces, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul depus de Oficiul Teritorial Chișinău al Cancelariei de Stat, de a casa decizia din 29 septembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău, cu restituirea cauzei spre rejudecare în completul specializat în cauze de contencios administrativ al Curții de Apel Chișinău.

În sensul art. 6 §1 din Convenția pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, noțiunea de proces echitabil impune ca instanța de judecată să nu-și motiveze doar sumar hotărârea sa, ci să examineze efectiv problemele esențiale care-i sunt supuse aprecierii și să nu se mulțumească de a proba pur și simplu concluziile uneia dintre părți.

În același context, art. 6 §1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale garantează un echilibru echitabil între părți și anume, fiecărei părți trebuie să i se ofere o posibilitate rezonabilă de a-și prezenta cazul în condiții care nu-l plasează într-un dezavantaj substanțial față de adversarul sau oponentii săi [a se vedea *Regner vs Cehia* (M.C.), 19 septembrie 2017, §146]. Procedând la aplicarea acestor principii, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a considerat că dreptul unei persoane la un proces echitabil este afectat, atunci când ea nu are posibilitatea să participe într-un mod semnificativ la procedurile judiciare [a se vedea *Prebil vs Slovenia*, 19 martie 2019, §45].

Din aceste considerente, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că decizia instanței de apel urmează a fi casată cu remiterea cauzei spre rejudecare în instanța de apel.

La rejudecarea cauzei, instanța de apel urmează să țină cont de cele menționate și rejudecând cauza, să emită o decizie întemeiată și legală, cu respectarea dreptului părților la un proces echitabil. Caracterul peremptoriu al concluziei instanței de judecată, urmează a fi stabilit în coraport cu circumstanțele cauzei, probele administrate și cercetate și normele de drept material și procedural, aplicabile raportului litigios.

Conform art. 248 alin. (1) lit. d) din Codul administrativ, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e:

Se admite recursul depus de Oficiul Teritorial Chișinău al Cancelariei de Stat.

Se casează integral decizia din 29 septembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău, emisă în cauza intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Oficiul Teritorial Chișinău al Cancelariei de Stat împotriva Primarului municipiului Strășeni cu privire la anularea actului administrativ, cu restituirea cauzei la rejudecare la Curtea de Apel Chișinău, în alt complet de judecată.

Decizia nu se supune niciunei căi de atac.

Președintele ședinței,

judecătorul

Ala Cobăneanu

judecătorii

Iurie Bejenaru

Aliona Miron

Victor Burduh

Nina Vascan